СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 26. Джерзі Сити, Н. Дж., субота, 1-го лютого 1936. — VOL. XLIV. No. 26. Jersey City, N. J., Saturday, February 1, 1936. THREE CENTS

УРЯД ГОВОРИТЬ ПРО НОВІ ПОДАТКИ

ВАШИНҐТОН. — У Білім Домі відбулася довша конференція між президентом та визначнішими урядниками в справі нових податків.

У конференції взяли участь крім президента секретар скарбу Морґентав, секретар рільництва Волес, директор буджету Бел і ґенеральний прокуратор Коминґз. Вони були переконані, що ухвала бонуса для ветеранів зробила поважний пролом у буджетових плянах уряду та що уряд мусить добиватися від конґресу ухвалення щонайменше 200 міліонів долярів на рік на кошти амортизації бонуса. Крім цього для фармерів треба буде 736 міліонів долярів.

ВЕЛИКІ БАЛІ В ЧЕСТЬ ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНҐТОН. — Уряд обчисляє, що коло 5 міліонів осіб узяли участь в улаштованих по ріжних містах балях з приводу 54-тих уродин президента Рузвелта. Прихід з балів призначено на боротьбу проти дитячого параліжу.

У самому Вашинґтоні в цих балях, уладжених по найбільших готелях, узяли участь 18,000 осіб. Кождий з них купив білєт за $2,50 і за це мав право бути на стількох балях, на скількох йому подобалося. Спеціяльні омнібуси перевозили гостей з одного балю на другий. Жінка президента віддвідала всі ці балі. Президент Рузвелт говорив на радіо пів до 12-тої години вечером, дякуючи за жертвенність.

ОБЧИСЛЯЮТЬ КОШТИ ВІЙНИ.

ВАШИНҐТОН. — Урядники департаменту скарбу нарахували, що кошти світової війни для американського уряду виносять 45 міліярдів 200 міліонів долярів.

Від 1921-го року біжучі видатки на цю минулу війну виносили коло 1 міліярда на рік. Тепер вони значно зросли через ветеранський бонус. Всі видатки на війну до ухвалення бонуса виносили 42 міліярди 900 міліонів. Бонус збільшив їх до 45 міліярдів 200 міліонів.

НОВА ПОЛІТИКА УРЯДУ ЩОДО МЕШКАНЬ.

ВАШИНҐТОН. — Прихильники уряду в конґресі предложать незадовго конґресові проєкти нового урядового пляну щодо допомоги уряду для мешкань.

Виходить з того, що уряд зміняє свою політику в цій справі. Допомога уряду для будови мешкань та їх направи буде виглядати інакше. Речник уряду в цій справі в сенаті, Ваґнер, каже, що уряд не може без кінця підпомагати власників домів, як він робив це досі. Уряд хоче тепер новими законами підпирати приватних капіталістів у їх будівляних заходах.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

СОНБЕРІ (Па.). — Коло 11-тої години 40 мінут у четвер вечером вискочив поспішний поїзд залізниції Рединґ, що їхав до Ню Йорку, з шин недалеко від мосту на ріці Соскегені.

Машина поїзду вдарила об перший стовп мосту й звалилася на покинутий канал, стягаючи за собою 5 возів. Випадок трапився підчас засліплюючої заметілі.

Досі знайдено нежевих пічкура Деншо з Тамакви та д-ра Гая Ротфуса з Виліємспорту. Машиніст, Вилієм Ремп з Тамакви, відай теж помре. З возів винято 37 тяжко ранених осіб.

ГОФМЕН ХОЧЕ РОЗВЯЗАТИ ЗАГАДКУ ВБИВСТВА ДИТИНИ ЛИНДБЕРҐА.

ТРЕНТОН (Ню Джерзі). — Стейтовий ґубернатор Гофмен дав стейтовій поліції приказ почати наново розслідлжувати справу викрадення й убивства дитини летуна Линдберґа, а спеціяльно знайти спільників Бруна Ріхарда Гавптмана.

У своїм листі до стейтового прокуратора Шварцкопфа Гофмен подає цілу низку питань, які він приказує розвязати стейтовій поліції. Між іншим ґубернатор домагається ширших розпитувань д-ра Кондона.

ОБМАНСТВА ПРИ ПОМОЧІ БАНКРОТСТВ.

НЮ ЙОРК. — Федеральна прокураторія попала на слід хитро обдуманого пляну фальшивих банкротств та поставила вже на суд Бенджемина Кивора й Самуеля Клайна, що, на думку прокураторії, були герштами шайки обманців.

Ці обманці закладали в ріжних містах, звичайно великих містах, як Ню Йорк та Філядельфія, крамниці. Перед заложенням крамниці вони вкладали в банки в околиці такої крамниці більші суми грошей. По заложенню крамниці побирали на кредит велику масу товару, дістаючи кредит на основі банкових припоручень. Діставши товари, вони їх у крамниці не продавали, але перепродували своїм спільникам на кредит. Як вірителі домагалися заплати, вони проголошували себе банкротами.

САМОГУБСТВО БАТЬКА 5 ДІТЕЙ.

Пал Ді Барі, 52-літній безробітний робітник у Гобокен, Ню Джерзі, посварився зі своєю жінкою, побив її тяжко молотом, а потім у приявности 2 своїх дітей кинувся з 4-го поверху свого дому на подвіря й убився на місці. Він упав на голову й зломив собі карк. Він лишив 5 дітей. Родина удержувалася з зарібків найстаршої дочки й сина. Батько домагався з грошей, заощаджених його жінкою, кілька долярів, а жінка не хотіла їх йому дати.

АРЕШТУВАННЯ БУВШОГО СТАРОСТИ.

В Бидґощі в суді на приказ окружного судді Смежхальського арештовано бувшого шубінського старосту, Каміля Шмідта. Арештований староста стоїть під замітом спроневірення кілкох тисяч злотих.

ВБИВСТВО СЛІДЧОГО ПОЛІЦАЯ.

У Влоцлавку в жахливий спосіб вбито 50-літнього старшого постерункового слідчої служби, М. Охманського. Вертаючися в ночі зі служби, він стрінув 9 мужчин, що сварилися між собою. Коли Охманський звернув їм увагу, кинулися на нього і камінням затовкли на смерть. На відхідному один з цих осібняків відібраним постерунковому револьвером пострілив його, а другий пробив ножем.

ВБИВСТВО ФАБРИКАНТА.

В Бельську вертався додому з жінкою тамошній фабрикант консерв і власник мясарських виробів, 56-літній Рудольф Фоґель. Біля дому прискочили до Фоґля два типи. Один з них стрілив і вбив Фоґля на місці. В звязку з цим убивством арештовано 7 підозрілих осіб.

УМЕР З РАДОСТИ, ЩО ЖИТИМЕ.

В Ганкав, у Китаю, засуджено одного китайця на смерть за зведення малолітньої дівчини. Коли засудженому оповіщено, що його прохання в справі помилування узглядчено, він підчас бенкету, влаштованого з цього приводу в келії, зі зворушення помер.

З АВТАМИ НА МЕТЕЛИКІВ.

Француз Анрі Брюісон збирає з приємности і професії комахи. Цього літа збиратиме він по Франції метеликів. Не пішки, як досі, а автом. На ліхтарнях авта будуть сітки; світло ліхтарень притягає метелики і таким легким способом можна їх призбирати багато.

15-ЛІТНІЙ ГЕРШТ БАНДИ.

У Відні в руки поліції попав, 15-літній Людвик Пельц, що був провідником банди вломників. Ця банда має на совісті понад 50 прецизно виконаних вломів.

ВИЙШЛИ НА ВОЛЮ.

Дня 23. грудня м. р. вийшли на волю п. Віра Свенціцька по 13 місячній слідчій вязниці, п. Ірина Бородієвич і Ірина Цар.

ГОДИННИК З СІРНИКІВ.

Годинникар з Райхенгалю, Франц Талєр, зладив стінний годинник із сірників. На цей годинник пішло 268,750 сірників.

НЕГРАМОТНІСТЬ У ВАРШАВІ.

У звязку з катастрофальним станом народнього шкільництва в Польщі пишеться багато про зріст неграмотности у східніх воєвідствах. Тимчасом показується, що велика неграмотність панує під самим носом міністерство освіти, в самій столиці держави. В 1931 р. Варшава мала 1,171,898 мешканців. Серед цього населення у віці 10 літ і більше вміло тільки читати 26,650 осіб, а повних анальфабетів було 97,961 осіб, або 9 проц загалу мешканців столиці. Від 1931 р. процент анальфабетів у Варшаві тільки зріс. Причинилося до цього щораз більше число дітей, що не мають місця у школі. Значить, боротися з анальфабетизмом треба не тільки по селах, але також у столиці.

ТОПНІЮТЬ РЯДИ.

З Городенщини пишуть до „Нового Часу":

Українське народне вчительство, що ще недавно творило подавляючу більшість усього вчительства району, з року на рік маліє й заходить поважна небезпека, що за деякий час учитель української народности буде білим круком на терені повіту. Відходять старші на вислуженину, переносять молодших у далекі сторони, а їхні місця займають неукраїнці. В стан спочинку перенесено 1935 року чотири вчительські сили, а то: п. Петрицького з Репужинець, п. Хомова з Ясенова і п-во Паливоди зі Семаковець. Зновжеж п. Шлемковій з Семенівки „порадили" внести до влади прохання, щоб її перенести поза етноґрафічну українську територію. На опорожнені місця приходять звичайно закукурічені шовіністки, яких найкращою методою навчання є бук, як це діється в Семаківцях, що аж приневолило родичів вносити зажалення до інспекторату.

Ніякі познаки ні на землі ні на небі не вказують, щоб мало змінитися щось на краще, як дехто старається вияснити. Навпаки, все йде до гіршого.

КАВА ШКОДИТЬ РИБАМ.

Як відомо, з причини господарської кризи бразилійські плянтатори кави затопили велику скількість своєї продукції в морі. Тепер появляються наслідки цього вчинку. Кава, що гниє на дні моря, затруїла своїм запахом прибережні води на кільканацять кільометрів довкола і виполошила зовсім риби, що давали удержання багатьом бразилійським рибалкам. Ляборраторійні досвіди виказали, що навіть найменше насичення води аромою кави ділає вбивчо головно на риби високої споживної вартости.

ПРИСУД НА КОМУНІСТА.

Окружний суд у Замості засудив члена КПЗУ, Лешка Автомана з села Лащук, що ділав на терені грубешівського повіту, на 12 літ вязниці, за те, що з доручення партії пробував убити провокатора Жубрака.

ЖИТТЯ ЗА ЯЛИНКУ.

У державному лісі у Вишакові біля Познаня селянин Рох Штренк вирубав ялинку для своїх дітей на Святий Вечір. Селянина здибав лісничий та сказав віддати ялинку. Коли Штренк не хотів, лісничий вистрілом із рушниці вбив його.

ОДНА РИБА ЗА ТИСЯЧУ ЗЛОТИХ.

На Гелю зловив один рибак у заставлені сіти величезного лосося, 2 метри завдовжки, що важив 200 кг. Рибак продав цю незвичайну штуку на вудження і дістав тисячу злотих.

ПРИРОДНІЙ ПРИРІСТ НАСЕЛЕННЯ В ЕВРОПІ.

Найбільшим приростом населення з европейських держав у другому чвертьроці м. р. може похвалитися Німеччина, де природній приріст населення осягнув досить поважну цифру 128,601. Друге з черги місце займає Італія 105,203, третє Польща 103,740. В найгіршому положенні знаходиться Франція, де число випадків смерти перевищує значно число уродин і через те населення Франції зменшилося на 33,456 осіб. Показується, що не помагають всякі алярми французької преси, не помагають урядові премії й допомога для подруж, що мають багато дітей. Французи вимирають.

ПРОВОКАТОРА САС-ГАРЕВИЧА ВБИЛИ ЙОГО СПІЛЬНИКИ?

Недавно багато шуму наробила справа провокатора царської охрани Сас-Гаревича, вбитого в Жирардові невідомими людьми. Загально думали, що вбили його бувші боєвики ППС. Цими днями до редакції одного часопису в Радомі зголосився телефонічно інформатор, який подав, що знає, хто вбив Гаревича, і зобразив умовини, в яких Гаревич згинув. Цей інформатор твердить, що Гаревича вбили не бувші боєвики, тільки особи, яким він був невигідний. Давніше були вони його спільниками й опікувалися ним навіть після здемаскування його. Тепер, довідавшися, що він пише спомини і в цих споминах подає їхні імена, вирішили усунути свідка своєї злочинної діяльности. Таємний телефон викликав у Радомі велике зацікавлення.

ЧИСЛО ЩОДЕННИКІВ МАЛІЄ.

На терені цілої Польщі з початком 1935 р. видавано на основі польської статистики 1,859 часописів, із цього в мові: польській 1,567, українській 72, німецькій 97, жидівській 72, французькій 12, російській 11, білоруській 8, англійській 4. Щодо українських часописів, то число 72 є невірне, бо на основі звіту бібліотеки Наукового Товариства ім. Шевченка, яка всі українські видавництва комплетує, це число доходить до 140, отже є подвійне. Щоденних часописів видавано, як каже польська статистика, 152. В порівнанні з попередніми літами це число маліє з року на рік. У нас воно більшає.

ГРОМАДСЬКІ ШКІДНИКИ.

В окружному суді у Перемишлі відбулася розправа проти касієра громади Рудка, пов. Ярослав, Стефана Заріжного і секретаря тієї громади Михайла Короля за спроневірення 4,500 зл. Оба дістали по 4 місяці вязниці з припиненням. — Окружний суд у Ряшені засудив бувшого секретаря громади Кольбушової, Антона Новіцького, на один рік вязниці за спроневірення 6,000 зл. на шкоду державного скарбу і самоврядування.

БЕЛЬҐІЙСЬКИЙ ЧАСОПИС ПРО ЕТІОПІЮ Й УКРАЇНУ

БРЮСЕЛЬ (Бельґія). — Офінор подає, що бельґійська ґазета „Відновлення" помістила статтю затитуловану „Етіопія й Україна", присвячену обговоренню італійсько-етіопського конфлікту. Читаємо там між іншим таке:

„Мусолоні, який звільнив від комунізму 40 мілітнів італійців, вважається за потвору, а в тім самім часі Ліґа Націй слухає з повагою Його Екселенцію Літвінова-Фінкельштайна, бувшого злодія й атентатника, який разом зі своїм, бувшим співзлочинцем Сталіном держить під большевицьким ярмом Україну, нарід з 30 міліонів, якого незалежність була в свій час визнана як Леніном та Троцьким, так також і Францією, Анґлією та іншими державами. Та в 1920 р. червона армія набігла на Україну, яку червоний терор лишень за перших 6 років большевицького панування коштував понад 1,700,000 мучеників, але на це ніхто в Лізі Націй не звертає уваги".

РАДІЮТЬ ІЗ ЗАЯВИ ВОЛИНСЬКИХ ХРУНІВ.

ВАРШАВА (Польща). — Польська Аґенція Телеґрафічна подає, що вже наступив правдивий зворот в українсько-польських відносинах. Вносять це з заяви волинського посла Скрипника, який говорив у соймовій комісії буджетовій про те, що українці в Польщі втратили 15 літ, коли поборювали Польщу, бо здійснення ідеалу української держави є можливе тільки при помочі могучої Польщі, такої, про яку мріяв Йосиф Пілсудський.

НОВІ РУКОПИСИ І МАЛЮНКИ ШЕВЧЕНКА.

КИЇВ. — Знайдено й передано до наукового інституту української академії нові рукописи і малюнки Тараса Шевченка.

ГОВОРИЛИ НА УНІВЕРСИТЕТСЬКІМ ЮВИЛЕЮ ПРО КОНТРРЕВОЛЮЦІЮ.

ХАРКІВ. — Найстарший на Україні учборний заклад — харківський університет — обходив у грудні минулого року 130-ліття свого істнування. Опис ювилею подають „Вісті" з 26. грудня, підкреслюючи, що університет був би краще розвинувся, але перешкодою були клясові вороги, контрреволюціонери. Оті контрреволюційні націоналісти, пишуть „Вісті", пролізли на керівну і викладову роботу.

ЩЕ ДО ШКІЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЧЕХІВ НА ЗАКАРПАТТІ.

УЖГОРОД (Закарпаття). — „Учительська Громада" в Ужгороді видає „Учительський Голос", у якім поміщує повно ріжних фактів, зібраних по громадах Закарпаття, з яких видно, що чеська влада насаджує чеські школи по місцевостях, де є троє чеських дітей, і держить там для них чеського вчителя. Це діється в часі, коли тисячі українських дітей не мають учителів. А як виглядають українські школи, можна пізнати наглядно з фотоґрафій шкільних будинків, які поміщено в журналі. Під тими фотоґрафіями написане таке:

„Не подумайте, що перша зі знимок це якась коршма, чи стайня. Хоча стіни в неї облупані, хоч вітер вільно собі продуває крізь цілий будинок, хоч дах у неї як решето, але це школа; це — державна українська народня школа на Березнянщині, в якій учив небіжчик Андрій Ферко. Гігієнічні умовини причинились до цього, що ця молода й ідейна людина, єдиний у матері син і єдина її опора, передчасно зійшла в могилу. А не думайте, що друга фотоґрафія це ґаздівська хата. Ні, це також державна народня школа на Хустщині. Є в ній кляси і сіни. У сінях живе ґазда з ґаздинею, дрібними дітьми, курми, а як студено, то й поросята та телятко приєднуються до родинного концерту, під акомпаніямент якого провадиться за дверми наука. А таких шкільних „будов" на Закарпатті є більшість. Є й гірші. Всюди їх повно, особливо там, куди не заїжджає ніякий „визначний" гість — із заграниці".

НЕ ДАЮТЬ РАТУВАТИ ГОЛОДУЮЧУ БЕСАРАБЩИНУ.

ЧЕРНІВЦІ (Буковина). — Як відомо, на українській Бесарабії голод. Буковинський комітет допомоги голодуючим у Бесарабії розвинув допомогову акцію. Делеґати комітету виїхали в Бесарабію та заложили там кухні для голодуючих, головно для дітей. Румунські власти не тільки що не дають ніякої допомоги тим кухням, але взагалі виступають проти цієї допомогової акції та вважають її за якусь небезпечну іреденту. В тому часі, коли бесарабські німці дістають допомогу від Гітлера, а жиди допомогу з цілого світу, і це вважається природнім, поміч українцям вважається за революційну, протирумунську роботу. Румунська влада робить перешкоди українському комітетові, що хоче перевести голодуючих дітей з Бесарабії на Буковину, хоч німці недавно вислали 300 своїх дітей і ніхто їм у цьому не перешкаджав.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

За кожду зміну адреси платиться 10 цент.ві

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДВІ ПОЛІТИКИ

У Вашингтоні відбулися недавно наради виконного уряду найбільшого союзу робітничих організацій, Американської Федерації Праці, а зараз потім конвенція найбільшої майнерської юнії, „Юнайтид Майн Воркерс оф Америка". Ці дві наради мають поважне значіння для американських робітників, бо ставлять рубом деякі основні питання робітничої політики. Ще недавно ті дві організації йшли разом, а делегати майнерської юнії були головною підпорою керівничої групи Американської Федерації Праці; але тепер ці дві організації щораз дальше розходяться, бо кожда з них представляє іншу засадничу політику.

На своїх нарадах виконний уряд Американської Федерації Праці радив між іншим над переведенням у життя ріжних директив останньої конвенції цеї організації. Між іншим та конвенція припоручила була виконному урядові виробити плян кампанії за зміну американської конституції так, щоби найвищий суд не мав права проголошувати конґресових ухвал неконституційними. Хоча цю ухвалу принято в переконанню, опертім на доказаних фактах, що суд прибрав собі це право спеціяльно на те, щоб уневажнювати закони, корисні для робітників, виконний уряд Федерації заявив, що тепер Америка ще не підготована до такої акції, та поклав конвенційну ухвалу на полицю.

Безпосередню вагу для робітників має питання, як організувати робітників у юнії, а саме: чи організувати в юнію всіх робітників одного промислу, чи тільки робітників одного звання. Конвенція Федерації Праці пробувала заняти в цій справі компромісове становище, але майнерська юнія, що організує разом робітників усяких звань, що тільки мають звязок з майнерським промислом, поставила справу кантом. До цього трапилася нагода, бо радіові робітники домагалися признання своєї промислової юнії. Федерація Праці відкинула їх домагання та прилучила електричних робітників радіового промислу до юнії електричних робітників.

Проти цеї політики виконного уряду Федерації Праці виступає тепер конвенція майнерської юнії. Вона йде на кампанію за поправку американської конституції та проголошує робітникам засаду промислової організації робітників. Майнерська юнія заявляється виразно за відобрання найвищому судові прав уневажнювати корисні робітникам закони, а рівночасно веде пропаґанду серед юнійних робітників, доказуючи їм, що стара засада організації може бути вигідна для вигідної юнійної бюрократії, але некорисна для щоденної боротьби робітників за кращу долю.

СУД НАД УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДДЮ У ВАРШАВІ

ПРОМОВИ ПРОКУРАТОРІВ.

(З львівського часопису „Новий Час").

(46)

Малюца про Мацейка.

Опісля прокуратор зазначує, як дуже багато будує на зізнаннях Малюци, якщо річ іде про Мацейка, і наводить низку доказів, що в подробицях відносно Мацейка. Малюца говорив згідно з правдою. Всі подробиці атентату, м. і. справа бомби, все це міг знати Малюца тільки від Мацейка. Але треба зазначити, що тільки величезна частина зізнань Малюци про атентат на міністра є правдива. Є ще речі недоказані й скриті.

Переходячи до ролі Малюци, прокуратор зазначує, що осінню 1933 р. Бандера дає йому поручення, щоб поїхав до Лебедя до Варшави і довідався, чи не має він яких побажань. Малюца мав тоді зорґанізувати „хати" в Познані й Любліні.

Малюца знав про підготований атентат на мін. Перацького. Доказ цього, що, як признав самий Малюца, Лебедь показував йому у Варшаві фотографії премієра Єнджеєвича і мін. Міхаловського. Самий зрозумів тоді, що річ у боєвій розвідці. Але щож значить боєва розвідка, якщо студіюється зимники міністрів? Це значить, що річ була в атентаті на котрогось міністра. Була тоді також мова про людей вправді нижчої ранґи, але про людей, прим. про радника Івахова, про якого Лебедь сказав: „Знаю де живе; знаю, що живе з сином і що доступ до нього є легкий". Скільки міститься в цьому реченню!

Те, що доступ до того бать ка з дитиною є такий легкий з револьвером.

Зі своєї подорожі здає справу Бандері, а потім посилає гроші Лебедеві. Експертиза устійнила, що було два переказі; Малюца впевняє, що висилав тільки раз. Першого переказу, висланого перед виїздом до Варшави, Малюца не хоче взяти на себе, бо це ствердило, що знав про побут Лебедя у Варшаві вже передтим.

В 1934 р. Лебедь приїздить до Львова. Малюца признає, що вдержував звязок з Лебедем через Бандеру й сконтактував Лебедя з Підгайним. Лебедь говорив йому тоді, що закордон звелів перейти від актів експропріяції до „мокрої роботи". Малюца знав, що Лебедь їде до Варшави, що Бандера шукає помічниці для Лебедя, а потім заявляє судові, що не мав свідомости, що всі ті чинности були в звязку з атентатом на мін. Перацького. Це є неправдоподібне. Тут треба пригадати розмову з Лебедем, відбуту у Варшаві при оглядинню фотографій. Малюца пропустив назвище мін. Перацького. Сказав, що інших назвищ не тямить; але таких назвищ не забувається.

Вина Малюци є абсолютно доказана як що до участи в організації так і щодо помочі в убивстві мін. Перацького. Крім цього Малюца відіграв іще дуже активну ролю при облегчуванню втечі Мацейка, але ця роля, з правничих оглядів, не підлягає карі, бо, будучи помічником, він справді міг у власному інтересі безкарно, коли мова про інтерпретацію карного кодексу, облегчити втечу головному свідкові своєї вини.

Кінчаючи обговорення його злочинної ролі, мушу підкреслити й те, що той Малюца, не маючи вже тут оборонця, зложив деякі вияснення, в яких були акценти дуже щирі й дуже траґічні. Мав він цивільну відвагу звернутися до всіх молодих українців у Польщі й поза Польщею з осторогою, покликуючися й закликаючи на власні страждання й власний досвід. Вірю, панове судді, що про цю його деклярацію ви не забудете, бо була вона дуже чесна й дуже людська.

Карпинець.

Переходячи до обговорення ролі обв. Карпинця, зазначує прокуратор, що є це один з тих обвинувачених, що скупчують на собі бодай **найбільше симпатії**, але має він дуже тяжку вину на совісті. До ОУН, як сам каже, вступив у літі 1933 р. Не хоче виявити, за чиїм посередництвом, як взагалі не хоче виявити ніякого назвища, і не виявив. В актах Сеника є про нього мова. В квітні 1928 р. затримала його поліція у Львові. Не хочу нічого відіймати від ролі обвинуваченого Карпинця через те, що скажу, що його роля дається обняти ледви кількома словами. Навпаки, тому можу обмежитися до кількох слів, що все є вже надто висвітлене тими бутлями, ретортами, тим цілим крамом, що мав людям нести смерть. Він є студентом хемії. Як стверджує письмо університету, іспитів не здавав. Карпинець вияснює, що тому, що не мав грошей; але коли його арештували, мав 102 зл. В документах Сеника є мова про те, що саме від 1931 р., від того року, коли Карпинець зголосився в Кракові, організація видавала багато грошей на те, щоб створити лябораторію, щоб могти продукувати вибухові, а може навіть отруйні засоби. Зіставлення тих дат застановляє. Карпинець упевняє, що у винаходах шукав заспокоєння свого зацікавлення. Не хочу виключати тієї можливости, що щось з особистого замилування було в роботі Карпинця; але в кожному разі роля Карпинця, як хеміка й піротехніка, не обмежувалася до тої одинокої бомби, бо ми чули й інші вибухи: в друкарні Яськова. Бомбу вів також Спольський та Івасик. Приготовано щось на Кособудзького і була якась валіза в совєтському консуляті.

А тепер вернуся до одної подробиці з розправи. Це не є важне, чи пробівка у варшавській бомбі була нерухома й мала бути здавлена рухомим толоком, чи може причіплена до толока й мала бути роздавлена ударом. Але передбачаю тезу, що бомба не була призначена на те, щоб убити міністра, чи когонебудь, але мала бути димовою заслоною, щоб ніхто не міг зловити втікаючого. Така теза є суперечна з устійненням, що бомба мала велику силу вибуху й тому з точки погляду 22. статті к. з. байдуже, коли вона мала вбити: чи при атаці, чи при відвороті. Ту бомбу вжито на міністра Перацького.

Свідчать про це зізнання свідка Зайонца, що бачив перші кроки Мацейка й його маніпуляцію. Треба тут памятати, що Мацейко говорив до Малюци те саме: що надавлював бомбу, але не почув, щоб у ній щось ділялося. Обв. Карпинець говорив, що він зладив ту бомбу тільки частинно. Виконав тільки зовнішню конструкцію і частину запальника з пробівкою. В ореченнях знавців є доказ, що обв. Карпинець зладив цілий набій. Не є виключене, що і зміст цеї бомби походить з Кракова.

Знайдено безліч записок, що відносяться до таких хемічних сполук і такого діланя, що його мала варшавська бомба. Графольоґ-знавець виразно приписує авторство записок Карпинцеві, а хемік-знавець, проф. Дзевоньський, на основі записок каже, що всі студії Карпинця були звернені в напрямі сконструювання такої субстанції, яка є у варшавській бомбі. Псевдонім Карпинця був „Циган" та „Ізидор", як це зізнав Спольський, що в квітні 1934 р. знайдено, бо в якомусь Адріяновичівної писану на машині бомбову інструкцію, підписану „Ізидор". Це все гармонізує з собою.

В яких умовинах і з якою свідомістю Карпинець дав ту бомбу й на який ужиток? Не маю доказів на те, що Карпинця попереджено, що та бомба мала бути вжита на мін. Перацького. Одначе впевняю, що Карпинець знав, що бомба призначена на людину.

Чи бомба ріжнилася, чи пригадувала інші піротехнічні продукції Карпинця? Вона була цілком відмінна. Ця бомба була до того, щоб убити людину; в інших ішло про експльозію, як маніфестацію. Зі зложених у слідстві вияснень Карпинця виходить, що він признається до виконання того вибухового знаряддя та що згадані частини бомби виконав на приказ ОУН.

Вина Карпинця доказана не тільки тим, що він знав, бо мусів знати, що йде про вбиття людини, але також тим, що в межах свого субєктивного розуміння обовязків, які були на нього наложені, виконав усе в своїй ділянці. Чи атентатник мав ужити бомби, чи ні; чи вона експльодувала, чи ні — це для провини Карпинця байдуже.

Климишин.

Я не замкнув іще уступу про Карпинця, але вже мушу перейти до його приятеля, **Миколи Климишина**, бо треба сказати багато річей, що єднали тих людей. Чейже ті люди виконували спільно, хоч може Карпинець у більшому ступні, таку важну ролю, як опіка над доставою пропаґандивної літератури з закордону до Польщі. Траса через Краків була дуже важна для масових транспортів. Памятаєте, панове, Тешин? Ті всі виїзди Карпинця й Климишина разом, а бо одинцем, ті коші й валізи, ті втечі? Через Краків вела траса виїздів на ріжні конференції. Тудою їздили курієри й лучники. Скрізь є там діяльність Климишина й Карпинця, хочби тільки пригадати сфальшування леґітимації на назвище Івасика, або підпис Чемеринської, що є на провінції, до Карпинця. Мали вони познатим не якібудь контакти, бо й Спольський і Стецко, член екзекутиви, бували в них, а в квітні сам провідник Бандера. Це стверджала і обсервація. Але знаємо відкіляінде, що Бандера не тільки в квітні був у Кракові, але й у травні, і то по виїзді Лебедя до Варшави, то є по 15. травня.

Інформатор інспектора Хомранського, невиявлений, але певний, виявив, що контакт Климишина сягав аж до Барановського і Сціборського, що є самим організаційним референтом Проводу ОУН. Нарешті з зізнань Спольського й інших свідків виходить, що Климишин був кольпортером цілої бібули.

„Непоборний" — звучав псевдонім того, що не сказав ані слова підчас слідства і процесу, але річеві докази перемагають.

Одначе чи Климишин обмежився до ролі кольпортера, або радше розділюючого літератури? Ні. Багатомісячна обсервація його особи виказує його постійний контакт з Карпинцем також в обсязі продукції бомб. Всякі транспорти бомб, всяка кореспонденція на цьому підложжі, чи виїзди курієрів — переходили через руки Климишина, що був немовби їхнім опікуном і щитом. До нього і через нього найперше спрямовувано, а щойно потім до Карпинця. Врешті Климишин помагав при споруджуванні бомби на мін. Перацького.

Панове судді! Є 30. травня 1934 р. Від убивства міністра Перацького ділить нас ледви два тижні. Обсерватори є, як звичайно, на стійках. В год. 8-мій рано на Дембніцькім ринку появляється двоє людей і входять до брами дому, де мешкає Карпинець. Один з них це Климишин. Другий, убраний у чорний церативий чи ґумовий плащ, в джокейку, в зеленкуватому вбранні з течкою в руці, викликує респект і пошану в Климишина.

По якомусь часі Климишин виходить з дому, йде до аптики Гожковського і вертається з малою пачкою в руці. Розвідчик зразу устійнює, що в цій пачці було 5 дкг. калі-хльорику. Невідомий сидить у помешканні Карпинця довго, потім виходить разом з Климишином на обід. Опісля вертається і залишається вже у Карпинця, що йде не виходить з помешкання. Опівночі виходять з мешкання Карпинця тільки Климишин і чоловік з течкою. Що в цій течці? Карпинець зізнає так: згадані частини стрільна споруджено найвище на тиждень перед кінцем травня; а коли питали його, чи цю бомбу видав 30. травня Лебедеві до тієї течки, відповідає, що сам виніс її на умовлене місце і віддав відомому мужчині, яким не був Лебедь. Карпинець сальвує Лебедя, бо знає, що бомба була на людину, і знає, що ця бомба опинилася в справі про вбивство мін. Перацького. Вернімся до того дня.

Приїздить Лебедь на цей день, перериваючи свій побут у Варшаві. Характеристичне що Карпинець є тоді занятий, коли йде про поспіх і про те, щоб знайти всі засоби, необхідні до виконання набою.

(Далі буде).

ЖІНОЧІ БАЖАННЯ

(Норвезька казка).

Жив раз один старенький чоловік із жінкою. Жили в хатині над морем, далеко від людей. Раз їм притрапилося, що не мали ні трохи дров, щоби зварити обід. Жінка післала чоловіка в ліс, щоб назбирав ріща. Чоловік послухав жінки та пішов у ліс.

Був дуже старий, тому теж слабосилий. Назбирав трохи ріща, та не міг його підняти. Ледви волік ногами, руки були слабосилі, наче солома. І не хотячи старенький згадав свої молоді дні. Сумно було йому. А ріща було тяжке, наче залізо. Не може його навіть рушити з місця. Став витягати з вязанки, гилячки, гилячку за гилячкою, щоб тягар був лекший. Коли він це робив, приступив до нього якийсь чоловік у дивному синьому одязі з іще дивовижнішим синім капелюхом.

— Ти мене не знаєш, — сказав він до старця — я синій дух. А ми сусіди, лише я живу під землею, а ти над землею. Твоя хатина просто над моєю хатою. І я і моя жінка дуже тобі вдячні, що не зливаєш води перед самим порогом, бо це нам перешкаджало би. І тепер мені жаль стало, як я побачив, що ти так мучишся над цим тягаром. Та знаєш що — остав ти цей тягар, не мучся ним. Краще піди стежиною, яку я тобі вкажу. Йди, а за хвилинку дійдеш до горбочка. Посеред горбочка росте береза, а зпід берези витікає струмочок. Поклядися коло струмочка та напийся води. Вважай добре: кожний ковток тої води вчинить тебе молодшим на один рік. Вважай, не пий забагато.

Як синій дух сказав це, пропав.

Старець розглядався за ним і все це виглядало йому якесь дивне. Цей дивний чоловік, його синій одяг і це, що живе з жінкою під його хатою! Досі він не чув ніколи такого, щоб це було можливе. Якийсь чудак?! Та всеж вкінці подумав:

— Поправді, чому не послухати би? Коли говорить неправду, то чейже не пошкодить мені, як напюся трохи води, а хто зна, може й говорить правду?! А тоді булоб добре... Ха, ха, як то мені булоб добре, колиб я відмолоднів на якийрік...

І старенький постановив послухати синього чоловіка. Пішов тою стежкою тай так знайшов горбок, на горбку березу, а під березою було справді джерело. Все таксамо, як йому говорив синій чоловік. Тому може й не обманув його.

Став старець пити. Вода студена, свіжа, а добра, наче найліпше вино. Пе він і рахує:

— Один, два, три...

І пив доти, поки не випив стільки, скільки літ хотів бути молодший. Колиж побачив, що йому вже лише тридцять літ, сказав сам собі:

— Гм, тепер досить. Тепер я молодий та здоровий. Чейже не схочу бути хлопчиком, щоби знову ходити до школи.

Та як лише підвівся на ноги, почувся молодим і сильним. Ноги його були здорові, плечі рівні, руки сильні, а на голові (бачив у бистрій воді наче в зеркалі) виросло йому густе, буйне чорне волосся.

Дуже врадуваний вернувся на місце, де був оставив вязанку ріща. Ах, яке воно тепер легеньке, наче забавка. Одним пальцем може підняти. Тому ще назбирав ріща, звязав тричі більшу вязку тай пішов до дому.

Йде тай підспіває собі. Його жінка дивується, що це за парубка несе ріща до її хати. А як злякалася, коли побачила, що це справді її чоловік! Стала хреститися з дива та переляку.

А чоловік розповів їй всю правду. І як лише вона почула це, зараз побігла до того джерела, бо й вона не хотіла бути старою. Бо жінка може бути така стара баба, коли її чоловік такий молодий! Чоловік кричав за нею, щоб уважала скільки буде пити, бо скільки випе, на стільки літ відмолодніє. Жінка навіть слухати не хотіла, що чоловік говорив, а по правді таки не хотіла чути. Думала собі: говори ти собі, що хочеш, а я питиму, скільки сама схочу.

Чоловік став приводити в хаті порядок, прибрав цвітами, з пивниці приніс вина, застелив стіл, потім сів і жде на жінку. А її як нема, так нема. Минув день, її нема, прийшла ніч, її і далі нема.

Чоловік подумав собі: що то їй могло пригодитися? Щоби ще не притрапилося їй щось злого! Пішов у ліс шукати її. А як дійшов до чудодійного джерела, побачив там маленьку дівчинку, щонайбільше дволітню. Ходила сумна навколо берези та плакала. Як лише побачила його, витягла до нього руки та стала клакати:

—Тату! тату!

То була його жінка. Вона не слухала чоловікової перестороги, щоби не пила забагато, а пила й пила, бо хотіла бути якнаймолодша; пила стільки, що вкінці перемінилася в маленьку, дурненьку дитину...

— Шкода, — сказав чоловік, що ти не випила ще трохи, бо тоді сталаб ти дитиною, яка ще не народилася. А тепер що пічну з тобою?

А всеж йому не оставалось нічого іншого, лише взяти її на руки та занести додому й виховувати, поки не підросте.

Жіноча захланність може все вчинити. Це научка.

Гості розійшилися, господиня надибала в ждальні на землі срібну ложечку. Здивовано каже до чоловіка:

— То цікаве, відки вона могла тут узятися?

— То дуже просте, — відповідає спокійно чоловік — хтось з гостей мав діраву кишеню.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

НАВЧИТЬ ДУМАТИ, АЛЕ ЯК?

Давно вже політична атмосфера Америки була повна такого густого смороду, як тепер. З усіх боків летять смердючі визвиска. Найбільше, як звичайно, попадається голові держави.

Тепер проти нього вибралася ще одна лицарка, що впала на думку влаштовувати кождої неділі в моднім нюйорськім готелю „форум". Вона має на ціли навчити людей думати.

Очевидно, не вчити їх думати власною думкою, борони Боже. Вона хоче вчити людей думати її думки. Це в деяких людей називається навчити інших думати.

ХТО ДУМАЄ.

Критикуючи збірку поезії, один анґлійський критик каже:

„Читаю в тій поезії похвалу для селянина, що шкрабає своїми чоботами гейби копитами, але не думає, ані не хоче ходити втертими дорогами".

„Отже що властиво цей селянин робить?" — питається критик. „Він або думає, або не думає. Як він не робить ні одного ні другого, то що властиво він робить?"

Критик, видно, приймає, що ходити втертими дорогами (думки) значить не думати. В деяких людей знову тільки той уважається за думаючу людину, хто думає так, як юрба.

МОЖЛИВО, АЛЕ...

„Поворот до індивідуалізму вже недалекий" — пише анґлійський критик Ст. Джан Ервайн. „Богопочитання держави вже паде і стане незадовго одним з тих забобонів, які шанують тільки старі баби й захоплені хлопці з помішаним мізком. Поет знищить мерзьку віру, що наше життя має бути під необмеженою владою нахабних політиканів, що називають себе державою".

Багато людей уже так думає, але з них іще багато думає, що поки це станеться, треба їм бити поклони перед нахабними болдиханами.

Тяжко ждати собаці, поки кобила здохне. Треба їй їсти й до того часу.

ОДИНИЦЯ И НАРОД.

З приводу уступлення Масарика з уряду президента чехословацької републики „Манчестер Ґардієн" писав:

„Його називали „будівничим держави". Очевидно, це перебільшення, бо ніякої держави ніхто один не будує. Чеську державу збудували чехи, а не один чех".

Виходилоб зі слів „Ґардієна", що як недержавний народ хоче остатися без власної держави, то най спихає її будову на одиниці.

ЛІСТА НАЙПОПУЛЯРНІШИХ КНИЖОК.

Американські бібліотеки, критики й накладні складають кождого місяця так звані „бест сейлерз листс", себто списи книжок, що в тому місяці розійшлися в найбільшім числі. Звичайно така ліста має щонайменше 10 книжок, а кожда з тих книжок розходиться по кількадесять тисяч примірників.

Цікаво було би скласти лісту українських книжок, що найбільше розходяться в кождім місяці. Скільки примірників української книжки, найбільше популярної, розійшлось би за місяць? Скажім, щоб не збрехати, сто примірників.

Чи можливо, щоб нарід, який так мало читає, займався щиро якоюсь справою?

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Окружний зїзд молоді.

Куди піде наша молодь? Чи туди, куди хотілиб повести її провідники старшої української ґенерації? Чи туди, куди вона сама схоче піти? Куди хотілиб повести її старші, куди хоче вона сама йти й куди остаточно піде?

Як молодь наша цікавиться українськими питаннями? Як вона їх бачить? Як розуміє? Що може ця молодь для української справи зробити, що схоче зробити, як, коли і чому?

Що думає наша тутешня молодь про українські політичні справи? Як дивиться на політичні ріжниці? Як розуміє програму націоналістів, гетьманців, оборонців і т. д.?

Що думає наша молодь про наше тутешнє культурне життя? Про його розбудову, будуччину?

Що думає наша молодь п наше церковне життя, його вимоги, потреби, будуччину? Про релігійне роздроблення?

Такі й десятки подібних питань насуваються до голови кожного свідомого українця, що думає й розважає про долю нашої американської еміграції. Такіж самі думки нуртують і в умах молоді, котра чимраз ясніше усвідомлює собі всі ті надії й сподівання, які на неї покладає старше покоління. Молодь ця бачить також свої зобовязання супроти Америки, супроти американського політичного, культурного й громадського життя. І молодь шукає способу, якби то погодити українські інтереси з американськими. Вона робить ґенеральну перевірку, огляд того, що вона одідичує, переглядаючи, чи все їй потрібне до її життя, що можна задержати, що треба конче лишити собі, а чого можна позбутися, і т. д.

І так ми вже були свідками, або читали про загальні конґреси нашої молоді, скликувані ліґами молодечих клюбів. А тепер у найближчу неділю відбудеться в місті Ню Йорку окружний зїзд молоді. Буде це масове віче нашої молоді. Скликує його Ліґа Української Католицької Молоді.

Ріжниця між конґресом молоді й цим окружним масовим вічем є та, що на конґресі слово мають лише делеґати, а на цьому вічу слово в дискусіях зможе забрати кожний молодий українець і кожна молода українка, за виключенням очевидно комуністів.

На цьому вічу промовлять: наш молодий український католицький священик, роджений в Америці, о. д-р С. Тиханський, панна Ева Піддубчишин, панна Максимців, адвокат п. Ваґнер і нижче підписаний. По рефератах, в котрих порушиться всі найважніші проблеми, буде загальна дискусія. Віримо, що в цій дискусії і в дискусіях на подібних вічах, котрі влаштовує Ліґа Укр. Катол. Молоді в Філядельфії й інших більших містах, ми зможемо пізнати дух, думки й бажання нашої молоді і відповідно до того виробити загальну програму організаційної праці, що вийшлаб на найбільшу користь нас усіх, української справи й українсько-американської молоді.

Це масове віче відбудеться в неділю, дня 2-го лютого, 1936 р., у великій салі готелю Empire, в місті Ню Йорку (на розі 63-тої вул. і Бродвей). Початок віча в год. 3-тій пополудні.

Сподіваємося, що українська молодь з Ню Йорку й околиці прибуде масово на це перше масове віче, на якім разом радитимемо про свої справи. Вступ на віче вільний для всіх. Старші українські громадяни, що інтересуються справами молоді, можуть також прийти й послухати промов і нарад.

По вічу, в год. 6.30 вечером, буде в тому самому місці баль.

Богдан Катамай.

НЕ МОЖНА НАС РІВНЯТИ?

Скаже мені хтось: як можна нас рівняти з таким народом, як американці?

Чи справді не можна нас рівняти з американцями в нічому?

Мені ручив один знайомий, що при барі ми зовсім дорівнюємо американцям, і я не мав основ йому заперечити.

СЛАВА ЗА ОДНУ НІЧ.

Телеґрафують з Москви, що в советській Росії ціла низка робітників і робітниць добула собі славу за одну ніч, вступивши в ударники, що працюють за стахановським пляном.

І що в тім нового? Таж іще в часах Христа один справний хлопчина здобув за ніч і славу на ввесь світ і 30 срібняків на чисто...

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Пригадки про злуку українських земель.

В неділю, 27-го січня ц. р., відбулася святочна академія, уладжена Центральним Комітетом Українських Національних Товариств міста Ню Йорку на спомин 22-го січня, тобто злуки українських земель у Києві в 1919 р. Вона пройшла дуже хосенно для розмірно великої громади, що прибула на салю. Голова Комітету, адв. Махайло Радик відкрив зібрання, згадав вагу хвилі і представив як промовців учасників історичної події. Це були: Володимир Кедровський, товариш міністра війни за часів Директорії, і д-р Лонґін Цегельський, заст. міністра в Галицькім Уряді. Гром. Кедровський прийшов в однострою колишньої Армії У.Н.Р. Він історично виказав, як український нарід змагав до соборности і показував на це документи, які він переховує ще з Центральної Ради в Києві. Є між ін. лист з одної громади в Збаражчині з проханням до Центральної Ради, щоб вона заняла Галичину. Лист датований у квітні 1918-го року, отже перед проголошенням независимости західно - українських земель. Д-р Цегельський виказував фактами, як Уряд З. У. Р. відразу підготовляв злуку, але треба було часу, щоб підготовити акт із 22-го січня 1919. р. Промовець признався, що передбачував упадок величезного розмаху, але всі тодішні діячі розуміли вагу історичного значіння подій і тому віддавали всі сили, щоб хоч якусь памятку полишити з тієї доби. Оба промовці вказували на конечність координації національних сил і толеранції одних груп супроти одних, щоб відбудувати повновно українську державу.

С. Д.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Молодь при роботі.

Артист Федір Бражник з Ню Йорку скінчив малювати сценерії в домівці української громади при вулицях 23-тій і Бравн. Малювання випало дуже гарно. Драматичний Кружок ім. Т. Шевченка приготовляє під проводом п. Пасічника концерт, який буде влаштований у половині лютого з нагоди цеї нової прикраси. І ось тому звертаємо увагу нашим родичам, щоб посилали діти на проби, бо на них навчаться діти наших гарних пісень і чистої української мови. Пригадуємо теж, що наша музикальна молодь є зорганізована в Українській Орхестрі, яка теж відбуває проби під проводом професора Павла Келичави. Там теж приготовляються до згаданого концерту. Радимо всім цікавим приходити на ті проби і хоч прислухатися, як гарно наші діти співають і яку гарну ведуть роботу.

Василь Титанич.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ.

ГЕРОЙСЬКИМ ЖЕРТВАМ ЛЯЦЬКОГО ПРИСУДУ.

За що стали перед варшавським судом українські молоді революціонери? Чи не за святий для кожного з нас ідеал, чи не за те, щоб свята земля Володимира і Данила була вже раз злята в одну цілість?

І чи ті новітні герої не вказують нам і ворогам, що український нарід уже ніколи не заверне з тернистого шляху революції, зі шляху боротьби за своє право, за свою свободу і державу?

А коли приглядаємося отим героям, чи не думаємо, що це вже дійсно сходить Зоря Волі, коли земля наша видає нових героїв, що достойно перед ворогами і цілим світом маніфестують почування цілого українського народу до боротьби з ворогами української державности?

Ми всі, що здалека приглядаємося тим зусиллям нашого народу в краю і нашим геройським молодим хлопцям і дівчатам, можемо тільки бути горді за їх діла. Ми можемо висказати свій подив найкраще тим, що дамо нову жертву на піддержання революційного духа в краю. А покищо склонім голови перед нашими геройськими борцями на рідній землі та стараймося бути хоч крихітку до них подібними.

Слава Україні!

Г. Туркевич,
Сиракюз, Н. Й.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На Лемківщину.

На хрестинах у гром. І. Чайки зібрав О. Роман $3. Ту жертву призначено на оплату часопису „Наш Лемко" для кружків Рідної Школи в селах Мокре й Морохів. Пані П. Дичко з Корони, Лонг Айленд, жертвувала $5, а П. Задорецький $4 на оплату часопису „Наш Лемко" для тих місцевостей, які щодо освіти стоять найбільше позаді. О. Роман, В. Карбовник і Т. Копка зложили $5 як дар для П. Тарновича, редактора „Наш Лемко". Разом вислано через Обєднання $17 на вище подані цілі.

Т. Копка.

ДІТРОЙТ, МІШ.

На Рідну Школу й інвалідів.

Братство св. О. Николая, від. 175 У. Н. Союза, ухвалило на річних зборах висиґнувати зі своєї каси $20 та вислати їх через Обєднання, призначуючи по $10 на Рідну Школу й інвалідів.

В. Бартош.

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ.

Коляда на Рідний Край.

Обєднані національні товариства заколядували $45 та призначили ту коляду по рівній части на Рідну Школу, інвалідів та політичних вязнів. Гроші вислано через Обєднання.

ЗА КОМІТЕТ:
Ілія Околіта, предс.
Антонина Яцишин, кас.
Михайло Чагарин, секр.

ПРОТЕСТ СОЮЗА УКРАЇНОК АМЕРИКИ.

Від головної управи Союзу Українок Америки вислано до Ліги Націй такий протест у справі варшавського суду:

Honorable Secretary,
League of Nations,
Geneva, Switzerland.

Sir:

At a special meeting of the Ukrainian National Women's League of America, held on January 23, 1936, the following resolution was passed:

"Considering the fact that Poland by her solemn obligation, entered into with the League of Nations and subsequently with the Council of Ambasadors in 1923, agreed to honor and respect the racial rights and personal privileges of the Ukrainian people, resident in Western Ukraine, in consideration of the recognition by the League of her annexation of this terrytory; and

Further considering the fact that Poland has persistently and consistently violated this solemn obligation by her persecution, intoleration, forcible pacification and polonization of the Ukrainian people, resident within her boundaries; and still further considering the fact that by her aforesaid treatment and by her failure to insure the Ukrainian people the right to promote their own general welfare, Poland has driven Ukrainian youth to acts of terrorism; and

It further appearing that by its latest debauchery of justice at the recent trial of twelve (12) Ukrainian youths for their alleged complicity in the assassination of the Polish Minister Pieracki, in which all were found guilty on forged, perjured and incompetent evidence, every cardinal principal of justice and fair trial being violated;

Be it, therefore, resolved that the League of Nations, urged by a spirit of fairness and justice for the Ukrainian People, resident in Poland, and inspired by the principles for which the peoples of the world fought in the World War, cause an impartial investigation to be made of the conditions existing among the Ukrainian people, resident in Poland, to the end that the liberties, rights and privileges guaranteed to these persecuted people be safeguarded and protected in the future and that these guarantees be a matter of fact and force and not bare and meaningless.

And be it further resolved that a copy of this resolution be sent to the Honorable Secretary of the League of Nations."

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA:

Anastasia Wagn[illegible] President;
Annette L. Kmetz, Secretary;
Pelagia Dembicka, Rec. sec'y.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана члениця 200 від. У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $35, котрі стали мені великою поміччю у моїй недузі. В часах, коли чоловік здоров, байдужно дивиться на запомогову організацію і не уявляє собі, що незавидна хвиля може його стрінути так, як вже неодного стрінула, та починає жалувати, коли вже запізно, а тимчасом старість не перебирає та з часом приносить зі собою ріжні злидні, в котрих Батько Союз дає помічну руку своїм дітям-членам. Тому то обовязком і для його чи її власного добра є стати членом У. Н. Союза, щоби на старости літ чи в часі непредвидженої недуги знайти фінансову поміч у своїй найбільшій організації. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзові. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Френцес Супек,
Озон Парк, Н. Й.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

"HEROES OF KRUTI"

1

A few years ago, in far off Ukraine,
Three hundred students of little fame,
Left their studies behind them.
Three hundred students, brave and true,
Fought to save Ukraine for me and you,
Tho' enemies would not let them.

2

Out to the field, with heads held high,
Whispering prayers for help to the sky,
They marched with steady steps.
On meeting the enemy they were surprised to see
They were outnumbered, sixty to three,
But steady they kept their steps.

3

Shots rang out, and on the dirt,
Blood of these students warmed the earth,
They gave their lives for us.
Three hundred students scattered around
Ukrain's green and grassy ground
They tried to save for us.

4

We honor these students, our Heroes great,
Altho their graves we cannot decorate,
For we are over here.
Guided by these students' fearless deed,
We hope in time, Ukraine will be free,
For our hearts are over there.

SOPHIE FELLO.

MICHIGAN "UKRAINIANS" OPEN CHAMPIONSHIP TOURNAMENT

"Ukrainians," a quintet sponsored by the United Young Ukrainian Organizations of Michigan, has recently opened up basketball tournament to determine the Ukrainian basketball championship of the Michigan-Ohio area.

"The "Ukrainians" squad is composed of S. Bodnar, W. Danielson, M. Dodson, J. Fedishyn, J. Hawrylciw, M. Jamula, W. Kobane, W. Kocowski, M. Kunka, P. Wojtyshyn, E. Zablocky, P. Zolna, and the coach, Steven Danielson.

Teams wishing games in March should get in touch with Stephen Dobryden, 4874 Proctor St., Detroit, Mich.

Stephen Dobryden.

"CHRISTMAS NIGHT" OPERETTA IN CLEVELAND

On January 12, 1936 the Ukrainians of Cleveland, Ohio, witnessed the performance of "W Rizdwjanu Nicz" shown in four acts, words and music composed by Professor Leo Sorochinsky.

The first act was about three philosophers who came from the East, and accidently met in a deserted place. Their object was to find the place where Jesus was born. On their way they saw a star which showed them in what direction they should go. In the second act we find King Herod having a banquet in his palace, and the three philosophers stop at the palace to inquire further as to their journey. The king gave them the requider information and told them to stop on their way back. When the three men left, the king gave orders to kill all boys under three years of age. The third act is about the shepherds talking about the future Moses who was supposed to lead all the Jewish people from Egyption slavery to the promised land. Their conversation was suddenly interrupted by the appearance of a very bright star and angels singing, who told them where they could find Jesus. In the fourth and last act, the Blessed Mother Mary, St. Joseph, the three philosophers and all the shepherds give reverence to Jesus.

All the performers played their respective parts with much feeling and expression. The credit should be given to Prof. Sorochinsky for all the hard work which he put in this operetta in order to make it the success that it was. The Ukrainian National Home was filled to capacity. At the close of the program Prof. Sorochinsky had to return to the stage a number of times to acknowledge the applause from the appreciative audience.

We Ukrainians should be proud that we have among us a man of such ability, as well as an eminent musician and also director of the Ukrainian National Choir.

Olga Theodora Hrycey
Cleveland, Ohio.

AMERUKS RECORD

The following is a brief resume of the activities of the Ameruks Club during 1935.

The Ameruks was one of the first Ukrainian youth clubs to be organized in the city of New York. Much of its progress is due to its leaders who have given their time and effort toward its development. Through its affiliation with the Club Council of the City of New York it has become one of the outstanding clubs in the city. The Council has enabled its members to enjoy their gym activities each Sunday afternoon at the Stuyvesant High School, meet socially other well known Ukrainian clubs in the vicinity and has helped them to obtain a better knowledge of their Ukrainian literature and background.

Mr. Michael Romanyshyn and Mr. Melvin Petruch have done their share to bring the Ameruks Hill-Billy orchestra into the limelight. Mr. Michael Wytrykush and his reliable assistant Mr. William Shieb have given much time to the Ameruks basketball team, which is now entered in the Club Council tournament. Under the leadership of Mr. J. W. P. Slobadin, the Ameruks have played a large part in having Mr. Stephen Jarema elected to the office of Assemblyman in the eight Assembly District. Mr. Jarema is the first Ukrainian to hold a position of this kind in New York City.

The Ameruks have had a very successful year in their social activities. Many of our social functions have proved to be very interesting. One of our most recent dances, a New Year's Dance, given on January 11, 1936, was enjoyed by all. The surprise of the evening was when bottles of wine were given out to all clubs and groups.

On January 8, 1936, the Ameruks held their annual elections at their club rooms and elected the following administration to continue the good work for 1936: President—J. W. P. Slobadin; Vice-Presidents—Michael Hozulack, Michael Lisuya, Mary Sulyma; Secretary—Olga Lozinski; Fin. and Rec. Secretary—Michael Lipka; Treasury—Joe Kitt.

T. LOZINSKI.

POLICE AS STUDENTS

The two months' session of the Hobart College Police School, at Geneva, New York, closed on December 3, and James M. Wiliams, director of the Extension Department of Hobart College, writes how he was stimulated by the enthusiasm of the officers in attendance.

He was thrilled by the sight of the policemen listening through a two-hour session to the lecturer and then plying him with questions. He is sure that many of the policemen sacrificed their sleep to get that education.

Among the causes of this unusual interest in study Prof. Williams sees the fact that many of these policemen never had the opportunity to go on in school.

This is quite evident from the fact that their presence in school made them lose their sleep.

— Мамо, що то значить „знак часу"?

— Самособою, що щит годинника, на якому виписані години.

IS THERE A SPECIAL YOUTH PROBLEM?

The problem of finding employment for 5,000,000 to 8,000,000 youths between the ages of 16 and 25 can be solved only through reforms in the nation's industrial structure, Aubrey Williams, executive director of the National Youth Administration, said the other day at a luncheon discussion in Hoter Astor.

He began his address by stating that there had been altogether too much speechmaking about the "youth problem."

"When you break down this so-called youth problem, you are running the gamut of our entire national life," he said.

UKRAINIAN COSSACKS OF ANSONIA

The Ukrainian Junior Social Club of Ansonia, Conn. wishes to submit a report on the "Ukrainian Cossacks"—its basketball team.

This team is composed entirely of Ukrainians. They are: Steve Brenia, a fast forward and Y. M. C. A. Church, industrial league, and semi-pro star; Steve Shingara, forward, former high-school, Y. M. C. A. and church league star; Bill Korotash, center, High School, Y.M.C.A. church, industrial league, semi-pro star, and ex-U.S. Marine; Pete Gladis, guard, Y.M.C.A., industrial and church league, and semi-pro star; Bill Harasyko, guard, former high school, Y.M.C.A., industrial and church league star; Joe Brenia, center, Y.M.C.A. and church league flash; Sam Dymytryshyn, forward, Y.M.C.A. and church league star.

This is the present team and will be strengthened later in the season by the addition of two present high-shool stars—Capt. Steve Korotash and John Stadnik.

The team is equipped in the Ukrainian colors, blue and yellow, and presents a snappy appearance.

At present it has won 7 games and lost none. It is also leading in the senior church league.

Any teams desiring games with the Ukrainian Cossacks should write to Mgr. John Warion, 6 Crescent St., Ansonia, Conn. or George Shingara, 16 Maple Street, Ansonia, Conn.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

На політичних вязнів.

Заходом жіночого укр. амер.-демократичного клюбу відбулося в нас привитання нового року. На ту новорічну забаву прийшли не тільки члениці клюбу, але також їх чоловіки, приятелі та знайомі. Як уже всі позасідали кругом столів, предсідниця клюбу, Марія Маслій, привитала присутніх та пожелала їм щасливого нового року. На веселій розмові, взаїмних желаннях нового року та на співанні коляд час минав скоро. Забавою продив гром. Іван Щуцький та час від часу покликав декого з присутніх до слова. І так забирали слово: М. Гаврилко, В. Дригинич, В. Козак, П. Щуцький, І. Ґелета, Н. Пащин, О. Білецький, М. Чабрак, П. Прус, А. Бажан та Марія Дячишин. При тій веселій забаві приявні не забули теж про Рідний Край. Згадували про ту українську молодь, яка карається в Бриґідках, Березі Картуській, у Варшаві, та про потребу помочі тій молоді. Опісля відбулася збірка, яка принесла $21.10. Жертви зложили: Жіночий Клюб $3; О. Білецький $2; В. Дригинич, І. Щуцький і І. Ґелета по $1; Т. Пізнак, М. Шляхетка, І. Чижик, П. Щуцький, В. Попаца, О. Парляк, П. Прус по 50 центів; В. Козак, І. Лабуза, І. Чабрак, І. Сташків, О. Семків, П. Щуцька, М. Дячишин, П. Ковальчук, Е. Прус, Е. Марусяк, І. Петрів, І. Стек, К. Яричевська, Г. Бабин, М. Гаврилко, І. Масковіта, Н. Пащин, П. Чижик і М. Маслій по 25 центів. Решту зібрано дрібними датками і разом вислано через Обеднання $21.10 на політичних вязнів.

Т. Пізнак.

ПІТСБУРҐ, ПА.

Коляда Союзу Українок на оборону політичних вязнів.

Колядою занялись: Анна Дяк, Катерина Цілюпа, Олена Шпікула, Анна Шнер, Оля Брановська, Катерина Козак і Марія Малевич.

Жертвували: В. Малевич $5; по $2: Г. Шабатура, В. Шабатура, М. Хандога; по $1: Анна Дяк, Катерина Цілюпа, П. Бекіш, В. Онишків, Ґ. Сорока, І. Слободян, О. Гупан, Христина Яґело, Катерина Галенда, М. Шнер, М. Усик, Я. Біда, С. Кріль, Т. Форботник, Ю. Попіль, Анна Кравець, О. Микитюк, П. Левицький, Катерина Козак, Олена Ткачук, З. Судяк; по 50 ц.: П. Шпікула, П. Мисько, Розалія Чемерис, Д. Литвин, Анна Опеля, Р. Брановський; Д. Ступак 25 ц. Зібрано $35.25, розхід $1. Разом вислано через Обеднання $34.25.

М. Малевич.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Діти Рідній Школі.

Шкільні діти при укр. кат. парохії переслали до Обеднання $10 як коляду, призначену на допомогу Рідній Школі.

Ощадність.

— Треба щадити, щоби щось мати.

— Так, одначе треба щось мати, щоби могти ощаджувати.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

(87)

Занепокоєний долею Томі Велша, Тарзан зігнувся над ним і слухав. На свою радість він почув тяжкий відддих. Тарзан потряс ним знову. „Забирайся", сказав Томі, думаючи, що це котрийсь із його напасників непокоїть його. „Я не можу тобі нічого сказати про того Тарзана".

Тарзанове серце забилося скорше з радости, коли він почув цей доказ вірности Велша до себе. Він шепнув: „Це я, Тарзан. Ходи за мною. Памятай, найменший голос і ми пропали. Держись мене, що не булоб. Горе тобі, як не будеш мене держатися!"

...Тої страшної ночі не один тільки Тарзан шукав ратунку. Глибоко в горах лейді Бет Барклі йшла скоро долиною Канаану до села Ніярха, рішена ратувати Арбелю від жорстокої жертви баалітів.

Вона не застала вселі ні живої душі, і в страху зрозуміла, що сталося. Певно всі люди пішли до святині огненного бога. Арбеля могла згинути кожної хвилі. Не зважаючи на небезпеку, лейді Бет побігла до будови Баала.